

delke, ki pa vsled načina in obsega obdelovanja izgube potrebno zvezo s kmetijskim delom in spadajo pod obrtni red — od drugih istovrstnih obrtov, katere pa ne izvršujejo kmetovalci oziroma gozdarji le v tem, da dobivajo material za obrat takorekoč zastonj. In resnično bi ne bilo prav, če bi se jim dalo radi te, lahko bi rekli, prednosti še tri druge prednosti pred drugimi enakimi obrti: izvzetje od obrtnega reda, oprostitev od pridobnine in slednjič še oprostitev od dolžnosti bolniškega zavarovanja. Kakor hitro se mora torej take obrate soditi po obrtnem redu, niso po mnenju odsekovem več kmetijski in gozdarski obrati in pri njih uslužbeni delavci tudi ne več kmetijski in gozdarski delavci; torej se izjema § 3. zakona o bolniškem zavarovanju se nanaša nanje. To mnenje odsekovo podpira tudi odlok upravnega sodišča z dne 6. junija 1897, št. 2055, Budw. 10.606, vsled katerega „se morejo“ v zmislu § 3. zakona o bolniškem zavarovanju „le oni delavci šteti za kmetijske in gozdarske delavce, ki se rabijo pri kmetijstvu t. j. pri prvotnem pridelovanju in njegovih strokah“. To so pa ravno tiste, katere ima tudi razglasilni patent k obrtnemu redu v čl. V. a) v mislih.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Intendanca c. in kr. 3. kora v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani izkaz povprečne potrebnosti stvari, ki se bodo potrebovale v dobi l. 1900 in l. 1901 za oskrbovanje c. in kr. vojske in c. kr. domobrambe v oskrbovalnicah v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobaviti je pšenica, rž, oves, kruh, seno, slama, les, premog itd. Izkaz se lahko vpogleda v pisarni navedene zbornice v Ljubljani. Dobavne obravnave se bodo razglasile s posebnimi razglasi v oficijelnih deželnih listih.

Kmetijstvo.

Govedoreja.

(Dalje.)

Okrajni glavarji in politični uradniki sploh se zmeraj bolj privzemajo k sodelovanju, kadar gre za povzdigo deželne kulture in narodnega gospodarstva in je torej velike vrednosti, če se jim — kakor ravno pri licencovanju bikov — nudi prilika, poučiti se z lastnim opazovanjem o teh vprašanjih, ne glede na to, da je za prebivalstvo zelo uspešno, da uradniki kar največ mogoče spoznavajo krajevne razmere in prebivalstvo, za kar pa ravno taka uradovanja dajo prav ugodno priliko.

Samo ob sebi je umevno, da bo po razmerji osebne nadarjenosti uplivanje posameznega uradnika bolj ali manj koristno. Deželna vlada pa se prav živo prizadeva, da bi si politični uradniki ravno na gospodarskem polju pridobili primerne vednosti, ter da jih navda s tistim

duhom za gospodarske koristi prebivalstva, ki mora prešinjati vsako zavedno upravo.

Kot doslednost predstoječega razmotrivanja pokaže se dalje preuredba v načrtu zakona se nahajajočega dostavka k § 8., ker bi namreč dopustnih listkov ne imel izdajati samostojno okrajni živinozdravnik ali pa mestni živinozdravnik v Ljubljani, temveč bi se moralo to vršiti po okrajnem glavarstvu, oziroma mestnem magistratu pozvedevši mnenje živinozdravnikovo.

Ker pa stroški pregledovanja po okrajnem živinozdravniku pri veliki oddaljenosti bikovega stajališča do uradnega sedeža okrajnega glavarstva utegnejo prav znatni biti, moralo bi se skrbeti za to, da se ta pregledovanja vrše praviloma povodom drugih uradnih potovanj, razun če bi dotični posestnik bika, ki ga je licencovati, izrecno zahteval takojšno preiskavo bika po okrajnem živinozdravniku.

Z ozirom na to, kar se je do sedaj navedlo, bi se omenjeni zakon po tukajšnjem mnenju moral v nastopnih smerih dopolniti, oziroma preurediti:

1. Vsa dežela je razdeliti v pasmine pokrajine z določeno pasmo.

Razdelitev se vrši ukaznim potom po deželni vladi dogovorno z deželnim odborom, zaslišavši glavni odbor c. kr. kmetijske družbe.

2. Zarad dobave sredstev za nakup in vzdrževanje bikov plemenjakov bi se moralo skrbeti na drugačen način kakor doslej, kajti sedanji tozadevni predpis se mora prištevati k glavnim vzrokom, da se smoter zakona ne doseže popolnoma, ker se vsak župan boji trudapolne porazdelbe in izterjevanja stroškov ter se na vso moč upira nakupu bika.

Za stroške za nakup in vzdrževanje občinskih bikov plemenjakov imel bi se torej po odbitih prejemkih (junčevina, globe) določiti gotov prispevek iz deželnih sredstev ter z istimi ravnati kakor z občinsko potrebščino ter jih istotako pokrivali kakor druge občinske potrebščine.

Prav tako naj bi se tudi preskrbele podpore za posamezne posestnike bikov.

3. Glede krajev za licencovanje naj bi se to-le določilo:

Licencovanje naj se praviloma vrši v vsaki občini v zato ugodnem kraju, izvzemši majhne ali sicer primerno ležeče občine, v katerem slučaju se sme za več takih občin določiti en kraj za licencovanje.

Kjer pa zahtevajo krajevne razmere, se pa za eno občino sme določiti več krajev za licencovanje.

V stajališči naj se biki le izjemoma takrat pregledujejo, če se zarad tehtnih vzrokov bik ne more pripejljati pred komisijo.

V tem oziru ima okrajno glavarstvo, zaslišavši udeležene občine, ukreniti kar je treba.

Pregledovanje v stajališči sme skleniti tudi licencovalna komisija.

4. Komisija, ki izvršuje licencovanje, naj bi v prihodnje bila sestavljena iz predstojnika političnega okraj-